

GELECEK ! KİMİN GELECEĞİ ...

Metin AKDAŞ

Soğutma Dünyası Yayın Danışmanı

George Orwell, 1948'de insanlığın geleceği için hiç de iyimser bir tablo çizmiyordu. Orwell'a göre insanlar gelecekte, yüzlerine vurulacak damgalarla fişlenmiş bir hayat sürecektir, robot gibi hareket etmek zorunda bırakılacak, günlük yaşantılarının tüm kesitleri kontrol altında bulundurulacaktı. Hatta televizyonun ileride her evin gözlenmesinde kullanılacağını ileri sürmesi yüzünden o yıllarda pek çok kimse bu yenilikten uzak durmayı tercih etmişti.

Aradan 50 yıl geçti. Dünya hiç de Orwell'in ileri sürdüğü gibi karanlık, kasvetli günler yaşamadı. Bu süre içinde pek çok bilim adamı, 2000 yılı için tahminlerde bulundu. Bunların da bir kısmı tuttu. Şimdi ise 2020 yılı için tahminler yapılıyor.

Bilim adamları 22 yıl sonra pek çok hastalıktan arınmış bir dünya hayal ediyor. Otomobil yapımcılarının rüyası; çarpışmayan otomobiller yapmak... Elbiselerin, bilgisayarlar yardımıyla insanların vücut kıvrımlarına uyacak şekilde tek tek dikilmesi de tekstilcilerin hayali.

Bir süre önce 2000 kadar işadamı ve politikacı, İsviçre'nin ünlü Davos kayak merkezinde bir araya gelerek dünyayı nasıl bir geleceğin ve sorunların beklediğini tartıştılar. Toplantıda ele alınan konuların başında gen mühendisliği geliyordu. Genlerin yapısı hakkında ne kadar bilgi sahibi olunursa, dünyanın sorunlarının o ölçüde kolay çözüleceği vurgulandı. Örneğin; öyle bitkiler yetiştirilecek ki, kurak arazide, hatta çöllerde bile yeşerecek, insanlığın su ihtiyacını azalttığı gibi, açlık sorununa da köklü çözümler getirebilecek. Ya da laboratuvarlarda genetik olarak elde edilecek mikroorganizmalar atmosferdeki karbondioksiti emecek, böylece global ısınmanın, sera etkisinin ve bunların yol açacağı ekolojik felaketin önüne geçilebilecek. İnsan DNA'sının yapısı deşifre edilecek ve bireylerin hangi işe, hangi mesleğe eğilimli olduğu, hangi hastalıklara yakalanma riski olduğu tesbit edilebilecek.

Bütün bu sevindirici gelişmelere karşın, endişe verici bazı ihtimaller de can sıkıya geliyor. Bunlar hukuki prosedürden kaynaklanıyor. Genler üzerinde araştırma yapan şirketler, buluşlarından dolayı patent alıp, tüm insanlığın sahip olduğu biyolojik doku üzerinde hak iddia

edecek mi? Amerika'da gen mühendisliği üzerine çalışan bir kuruluş yarı insan- yarı hayvan genlerinden oluşan bir buluşu için patent almak üzere şimdiden başvurdu bile. Yarın bir başka kurum, damarlarımızda dolaşan kanın patentini almaya kalksa ne olurdu acaba?

Bu soruları bir kenara bırakıp, 2020 yılında neler olabileceğini düşünelim. Aslında herkes iş yaşamının nasıl olacağını merak ediyor. Herhangi bir tahmine gerek yok. Pek çok kişinin evinde çalışacağı muhakkak. Buna "on-line iş hayatı" deniyor. Buna bağlı olarak geleceğin toplumunun enformasyon toplumu olacağını söylemek de abartma sayılmaz. İnsan hayatında eğlenceden 12 kat daha fazla yer kaplayan enformasyon işi, Amerikan ekonomisinin %60'ını, AT ülkelerinin %50'sini oluşturuyor. Bu gün 70 milyon kişi bilgisayarlarla birbirine bağlı olarak iş görmekte ve bu rakamın 2010 yılında 500 milyona çıkacağı tahmin edilmektedir.

2020'de neler olabileceğini sıralarsak; Teknoloji inanılmaz vaatlerde bulunmaktadır. Uzmanlar diyorlar ki;

- Nanoteknoloji : Bu teknoloji tek bir atom düzeyinde işlev görecektir, tıpta ve bilgisayar bilimlerinde heyecan verici gelişmelere olanak sağlayacaktır.
- Tam işlevsel uzay istasyonu dünyanın yörüngesinde olacaktır.
- On- Line satış en önce büyüyecek sanayilerden biri olacaktır.
- Tüketiciler gereksinimlerini On- Line alışveriş merkezlerinden satın alabileceklerdir.
- 800- 1000 kişilik uçaklarda, bir sinema salonunda oturuyormuş gibi seyahat edilebilecektir.
- Elektrikli otomobiller ve hareket etmek için hücresel yakıt kullanan araçlar yollarda olacak, bilgisayar, radar ve radyo işbirliği ile araçlar birbirine çarpmayacaktır.

Siyasi açıdan ise;

- Avrupa tek bir para birimine sahip olacak, ama dil, kültür ve bakış açısı itibarıyla farklılıklar devam edecektir.
- Rusya pazar ekonomisinin dinamiğini anlayarak gelişmeye devam edecektir.
- Japonya üretimdeki üstünlüğünü sürdürmeye devam edecek, ancak Hindistan, Vietnam, Tayland ve Tayvan gibi gelişen ekonomilerin artan rekabet gücünü karşısında bulacaktır.

- Çin dünyanın en büyük pazarlarından biri olacaktır.
- ABD gelişen Pazar ekonomilerine destek olmaya devam edecek.
- Ve Türkiye dünyada etkisini yayacak ekonomik bir güç olma konusundaki kararlılığını sürdürecektir.

2020 yılında gelişmiş ülkelerde yaşayan insanların daha mutlu, daha zengin, yaşam standartlarının daha yüksek olacağı muhakkak.

"21. Yüzyıla Hazırlanmak" (Preparing for the 21st Century) adlı kitabın yazarı Paul Kennedy; "Bana gelecek nasıl diye soruyorlar. Ben de onlara kimin geleceği diye soruyorum." Diyor ve devam ediyor. "Somali'de açlıkla savaşarak yaşam savaşı veren insanların geleceği mi, Yale'de okuyan ve mezun olduktan sonra benim iki yılda kazandığımı bir ayda kazanacak olan gençlerin geleceği mi?" Bu iki dünya arasındaki farkın gelecek 20 yılı şekillendireceğini savunan Kennedy şunları söylüyor. "Dünyanın en önemli sorunu nüfus artışı. Bu artışın tamamına yakını gelişmekte olan ülkelere ait. Dünyanın barut fıçısı Çin, Endonezya ve Ortadoğu ülkeleri olacaktır."

Fakat, yarını daha iyi görebilmemiz için bugüne daha iyi bakmamız gerekmektedir. Örneğin, dünyanın sadece 100 kişiden oluştuğunu düşünelim. Şimdiki oranları aynı tutarsak 20 yıl sonra dünya şöyle gözükürdü;

- 57 Asyalı, 21 Avrupalı, 14 Batı Yarıküreden ve 8 Afrikalı;
- 51 erkek, 49 kadın olurdu;
- 30 kişi beyaz olurdu, 70 kişi ise diğer ırklardan;
- 80 kişi standartın altında bir evde yaşardı;
- 70 kişi okuma- yazma bilmezdi;
- 50 kişi açlık çekerdi;
- 6 kişi tüm servete sahip olurdu; ve
- Bir -sadece bir- kişinin Üniversite **EĞİTİMİ** olurdu. İşte önemli olan tek gerçek bu.

Gelişmeyi ancak bununla sağlayabiliriz. Uygun yaşam koşulları ve düzgün beslenme sağlandığı sürece gelişimi ve değişimi sağlayacak tek parametre eğitimidir.

Neden? Çünkü eşitsizlik içindeki bu dünyada eğitim, mükemmel bir kurtarıcıdır. İyi bir eğitim kendi dünyamızdan çıkıp başkalarının dünyalarını ve fikirlerini görmemizi sağlar.

Öğrenmek diploma aldığımız gün durmaz. Hayatımız boyunca sürer. Okul sadece bir hazırlıktır. 1995 Yılında yapılan bir araştırmanın ortaya çıkardığı sonuç, ülkemizin neden hızlı kalkınamadığının bir göstergesi sanıyorum.

1995 Yılında bir Alman 122 Dolar'ını okumak için kitaba ayırmış. Bir Amerikalı 95 Dolar, bir Norveçli 137 Dolar, bir Türk ise -sıkı durun- 45 cent. Yani 110.000 lira. Neden, enflasyonu yenemiyoruz, hızlı kalkınamıyoruz diye soruyoruz?

Almanya'da çocuk kitaplarının cirosu, toplam kitap satışları içinde %40 yer tutmaktadır. Biz de neden az okunuyor? Çünkü okumayı sevmiyoruz. Okumayı sevmeyenlerin, çocuklarına okuma sevgisi aşılaması mümkün mü?

Geçenlerde ilginç bir kampanya başlatıldı. "**Okumak için her gün 15 dakika**"

Kampanyanın hedefleri, başta okul çağındaki çocuklarımız olmak üzere tüm vatandaşlar. Sözlerimi yazar Güneri Cıvaoğlu'nun aynı konudaki bir makalesinin son cümlesi ile bitirirken, yukarıda anlatmaya çalıştığım 2020 yılındaki gelişmeleri ancak eğitilmiş toplumların başarabileceğini anımsatmak isterim.

"Yukarıdaki satırlarla bu okuma kampanyasının hedeflerine mütevazı bir katkıda bulunmak istedim."

YAZARIN ÖZGEÇMİŞİ

1963 Niğde doğumlu. Evli, bir kız bir erkek olmak üzere iki çocuk babası. Makina mühendisi. Yıldız Üniversitesinden 1985 yılında mezun oldu. E.S.S.İ.A.D. (Ege Soğutma San. ve İş Adamları Derneği) üyesi. T.M.D. (Tesisat Mühendisleri Derneği) üyesi İZODER (İzolasyoncular Derneği) üyesi. MMO Odası ISI YALITIMI ve ENERJİ TASARRUFU KOMİSYONU Başkanı. Halen kurucu ortağı olduğu DİNAMİK ISI LTD. ŞTİ.'nin Genel Müdürlüğü görevini yürütmekte.